

26.8.2014

Oikeusministeriölle

Lausuntopyyntö 26.6.2014 OM 6/33/2013

Hyvinkään käräjäoikeuden lausunto työryhmän mietinnöstä ”Valtion oikeusaputoimistojen rakennuudistus”

Hyvinkään käräjäoikeus toteaa, että työryhmän mietintö koskee valtion oikeusaputoimistojen hallinnollisen organisaation uudistamista. Mietintö liittyy käräjäoikeuden omaan toimintaan välillisesti. Käräjäoikeus lausuu mietinnöstä toimintansa näkökulmasta seuraavan:

Valtion oikeusaputoimistojen laadukas ja joutuisa toiminta on käräjäoikeuksien asiakkaiden oikeusturvan ja käräjäoikeuksien toiminnan kannalta tärkeää. Julkiset oikeusavustajat ajavat asioita tuomioistuimissa ja hoitavat muita asioita, joissa on mahdollisuus oikeudenkäynnin syntymiseen. Oikeudellisissa ongelmissa olevien henkilöiden ammattitaitoinen ja riittävän ripeä lainopillinen avustaminen estää jo ennalta tarpeettomia oikeudenkäyntejä, ja kun prosessiin joudutaan, oikeudenkäynnin laadun ja sujumisen kannalta hyvä avustaja on ensiarvoisen tarpeellinen. Vastaavasti myös yleisen edunvalvonnan asianmukainen järjestäminen on tärkeää.

Käräjäoikeus toteaa, että myös valtion oikeusaputoimistojen hallinnolliset rakenteet on muodostettava siten, että ne palvelevat mahdollisimman hyvin tätä varsinaista toimintaa. Mietinnössä kuitenkin vaikuttaa korostuvan ylhäältä päin katsova johtamisen näkökulma, mahdollisesti taloudellisten reunaehtojen paineessa, eikä niinkään kentältä päin katsova toiminnan näkökulma. Itse toiminnan kannalta jatkuva pyrkimys kohti entistä suurempia yksiköitä ei ole myönteinen kehityssuunta. Mietinnössä myös nojaututaan voimakkaasti poliisi- ja syyttäjälaitoksen nykyiseen rakenteeseen. Erilaisten toimintojen organisoiminen on kuitenkin harkittava kyseisen toiminnan käytännön tarpeiden mukaan, eikä omaksumalla sellaisenaan jonkin toisen sektorin organisaatorakennetta.

Kaikissa mietinnössä harkituissa organisaatiomalleissa Keski-Uudellamaalla sijaitseva oikeusaputoimisto ja sen Hyvinkään toimipaikka säilyisi. Käräjäoikeus toteaa sen toiminnan kannalta olevankin välttämätöntä, että oikeusapupalveluja on tarjolla asiakkaille Hyvinkäällä, riippumatta siitä, millainen oikeusaputoimen hallinnollinen rakenne on. Mahdollinen hallinnollinen tiivistäminen

Postiosoite	Puhelin	Faksi	Sähköposti
Urakankatu 1 05900 Hyvinkää	029 56 47750	029 56 47772	hyvinkaa.ko@oikeus.fi

ei jatkossakaan saa johtaa välttämättömien palvelujen karsimiseen Uudella-
maalla, jossa asiamäärät ovat suuria.

Oikeusapupalvelujen riittävän saatavuuden varmistamiseksi oikeusaputoimis-
tojen yksikkökoon kasvu ei myöskään saa johtaa siihen, että jääviyden vuoksi
paikallisen oikeusavustajan käyttö ei hallinnollisesta yhteydestä johtuen tulisi
kysymykseen. Mitä suuremmaksi yksikkökooko kasvaa sitä enemmän tällaisia
tilanteita syntyy. Samoin oikeusapupalvelujen ja edunvalvontatehtävien yhdis-
tämisen ei pitäisi johtaa siihen, että oikeusavustaja katsottaisiin usein esteelli-
seksi, kun varsinainen asuinpaikkaan perustuva yleinen edunvalvonta on hoi-
dettu saman toimiston alaisuudessa. Tuomioistuimiin asti menevissä edunval-
vonta-asioissa taloudellisista syistä johtuen usein vain julkinen oikeusavustaja
on käyttökelpoinen vaihtoehto.

Hyvinkään käräjäoikeudella ei muutoin ole kantaa lausuntopyynnössä esitet-
tyihin kysymyksiin.

Lausunnon on laatinut laamanni johtoryhmää kuultuaan.

Laamanni

Tatu Leppänen